

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΣΤ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2180	Μεγάλῃ Τετάρτῃ βράδυ 24 Ἀπριλίου 2019	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
---	--	---

4ος λόγος τοῦ σταυροῦ

Δυσερμίνευτος λόγος

«Ἥλι Ἥλί, λιμᾶ σαβαχθανί; τοῦτ' ἔστι, Θεέ μου Θεέ μου, ἵνατί με ἐγκατέλιπες;» (Ματθ. 27,46. Ψαλμ. 21,2· πρβλ. Μάρκ. 15,34)

Ἀπόψε, ἀγαπητοί μου, θὰ προσπαθήσουμε νὰ ἐρμηνεύσουμε τὸν τέταρτο λόγο ποὺ ἐξεφώνησε ὁ Χριστὸς ἐπάνω στὸ σταυρό. Ὅπως εἴπαμε, **στὸ Γολγοθᾶ ἄνοιξε σχολεῖο**, τὸ ἀνώτερο ἀπ' ὅλα τὰ σχολεῖα. Σ' αὐτὸ κ' ἕνας ἀγράμματος, ποὺ παρακολουθεῖ μὲ πίστι καὶ εὐλάβεια τὰ ἅγια πάθη τοῦ Κυρίου μας, γίνεται σοφώτερος κι ἀπ' τὸ ν' ἀκούσῃ λόγους καὶ κηρύγματα ὄλων τῶν φιλοσόφων ὄλων τῶν αἰώνων. Ἑπτὰ λόγους ἐξεφώνησε ὁ Κύριος ἐπάνω στὸ σταυρό. Πέλαγος θείων νοημάτων περιέχουν· κάθε λόγος του κ' ἕνα θαῦμα.

Ἡ ἱστορία ἀναφέρει, ὅτι οἱ κατάδικοι πάνω στὸ σταυρὸ ἔβγαζαν τ' ἀπωθημένα τους – γιὰ νὰ μιλήσουμε ψυχολογικά. Ὅ,τι εἶχαν ἐναντίον τῆς κοινωνίας, τὸ ἐξέβραζαν μὲ σκληρὲς λέξεις ἐκεῖ. **Ὁ Χριστὸς ὁμως ἄφησε στὸ σταυρὸ λόγους θαυμασίους.** Εἴπαμε ἕως τώρα γιὰ τοὺς τρεῖς πρώτους λόγους του· τὸν πρώτο (πρὸς τὸν οὐράνιο Πατέρα *«Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι»* - Λουκ. 23,34), τὸν δεύτερο (πρὸς τὴν Παναγία Μητέρα καὶ τὸν Ἰωάννη *«Γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου»* καὶ *«Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου»* - Ἰω. 19,26-27), καὶ τὸν τρίτο (πρὸς τὸν ληστή *«Σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ»* - Λουκ. 23,43).

Τώρα προχωροῦμε στὸν **τέταρτο λόγο**· καὶ αὐτὸς εἶνε τὰ λόγια ποὺ σώθηκαν καὶ σὲ ἐβραϊκὴ γλῶσσα· **«Ἥλι Ἥλί, λιμᾶ σαβαχθανί;»**, δηλαδὴ στὰ ἑλληνικά **«Θεέ μου Θεέ μου, ἵνατί με ἐγκατέλιπες;»** (Ματθ. 27,46. Ψαλμ. 21,2· πρβλ. Μάρκ. 15,34).

Ὁ λόγος αὐτός, ἀγαπητοί μου, εἶνε **δυσερμίνευτος**. Προσπάθησαν θεολόγοι καὶ ἱεροκήρυκες νὰ τὸν ἐρμηνεύσουν, ἀλλὰ στὸ βάθος τῆς ἐννοίας του ποῖός μπορεῖ νὰ φτάσῃ! Κρύβει μυστήριον μεγάλο.

Ἐπάνω στὸ σταυρὸ ἔμεινε ὁ Κύριος πέντε περίπου ὥρες, ἀπὸ πρὶν τὴν **ἕκτη** ὥρα (12 τὸ

μεσημέρι) μέχρι τὴν **ἐνάτη** ὥρα (3 τὸ ἀπόγευμα). Τὸν λόγο αὐτὸν τὸν εἶπε μὲ δυνατὴ φωνὴ **«περὶ τὴν ἐνάτην ὥραν»** (Ματθ. 27,46), ἀφοῦ δηλαδὴ εἶχε ὑπομείνει ὅλη τὴν ὀδύνη τοῦ πάθους καὶ ἐνῶ πλησίαζε ἡ ὥρα νὰ ἐκπνεύσῃ. Τώρα ὁ Χριστὸς εἰσέρχεται τρόπον τινὰ στὸ πιὸ τρικυμιῶδες πέλαγος τῆς ἀνθρωπίνης **θλίψεως**.

Τί σημαίνουν τὰ λόγια αὐτά; Μπορεῖ ὁ οὐράνιος Πατὴρ νὰ ἐγκαταλείψῃ ποτὲ τὸν Υἱόν του, μὲ τὸν ὁποῖον **εἶνε ἕνα**; μποροῦν νὰ χωριστοῦν μεταξύ τους ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν τὰ πρόσωπα τῆς Θεότητος; **«Ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἑσμεν»** εἶπε ὁ Χριστὸς (Ἰω. 10,30· 17,11,21-22). Ἡ μπορεῖ ἡ θεία φύσις νὰ χωριστῇ ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνη φύσι, μὲ τὴν ὁποία εἶνε ἐνωμένη στὸ πρόσωπο τοῦ Υἱοῦ **«ἀτρέπτως, ἀσυγχύτως, ἀχωρίστως, ἀδιαιρέτως»**, ὅπως ἀπεφάνθη ἡ Δ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος; Ὁχι ἀσφαλῶς. Τότε τί σημαίνουν τὰ λόγια αὐτά;

Ὁ λόγος **«Θεέ μου Θεέ μου, ἵνατί με ἐγκατέλιπες;»** (Ματθ. 27,46), ὅπως εἴπαμε, εἶνε **δυσερμίνευτος**. Ἐνα ἀπὸ τὰ δέκα μεγάλα πνεύματα τῆς ἀνθρωπότητας, **ὁ ἱερὸς Αὐγουστίνος** (τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα φέρω ἀναξίως), σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ ἔργα του, τὸ **Κεκραγάριον** ποὺ εἶνε μία ἀνθοδέσμη κατανοητικῶν προσευχῶν πρὸς τὸν ἐσταυρωμένο Λυτρωτὴ, δίνει κάποια ἐξήγησι. Στέκεται μὲ δέος ἐμπρὸς στὸν Ἐσταυρωμένο καὶ λέει· Κύριε, τί ἔκανες καὶ βρῖσκεσαι ἐπὶ τοῦ σταυροῦ; ἔκανες κανένα κακό; Οἱ αἰῶνες ἀπαντοῦν, ὅτι κανένα κακὸ δὲν ἔκανες. Τότε γιατί πάσχεις; Καὶ ἀπαντᾷ ὁ ἴδιος· **Πάσχεις ὑπὲρ ἡμῶν**, Κύριε, πάσχεις γιὰ μᾶς· καὶ λέγοντας τὰ λόγια αὐτά ἔρχεσαι στὴ θέσι μας καὶ **ὁμιλεῖς ἀντὶ ἡμῶν**, μιλάς γιὰ λογαριασμό μας. Μὲ ἄλλα λόγια, ὁ Χριστὸς τὴν ὥρα ἐκείνη ὑφίσταται ὅ,τι ἔπρεπε νὰ ὑποστοῦμε ἐμεῖς, ὅ,τι ἔπρεπε νὰ πάθουμε ἐμεῖς τὸ ἔπαθε ἐκεῖνος.

Τί έπρεπε νά πάθουμε; Τά δικά μας **χέρια**, λέει ό ιερός Αύγουστίνος, πού διαπράττουν πλήθος άμαρτήματα, έπρεπε νά αισθανθούν τους *ήλους*, τά καρφιά, και όχι τά δικά σου, πού σκόρπισαν παντού έλεος και άγάπη. Τά δικά μας **πόδια**, πού τρέχουν σέ διασκεδάσεις και οϊκους άνοχης, έπρεπε νά καρφωθούν, και όχι τά δικά σου, πού βάδισαν χιλιόμετρα πεζή για νά βρής τó άπολωλός όπως τή Σαμαρείτιδα. Η δική μας **κεφαλή**, τó κέντρο πονηρών σκέψεων, έπρεπε νά κεντηθῆ με άγκάθινο στεφάνι, και όχι ή δική σου, πού είχε σκέψεις μόνο θεϊκές και ουράνιες. Η δική μας **γλώσσα**, πού «κόκκαλα δέν έχει και κόκκαλα τσακίζει», έπρεπε νά πικραθῆ με όξος και χολή, και όχι ή δική σου, πού έλάλησε τά αϊώνια ρήματα τῆς σωτηρίας μας. Η δική μας **πλευρά** έπρεπε νά κεντηθῆ με λόγχη, και όχι ή δική σου, πού σκέπαζε τήν ευγενέστερη καρδιά. Και ή δική μας **ράχη** έπρεπε νά μαστιγωθῆ με τó φραγγέλλιο, όχι ή δική σου.

Ό Ηλίας Μηνιάτης άναφέρει τó έξῆς σχετικό. Ζούσε γύρω στο 650 π.Χ. στην Κάτω Ιταλία ένας νομοθέτης, **ό Ζάλευκος**. Αυτός είχε θεσπίσει τόν έξῆς άυστηρό νόμο: "Όποιος συλληφθῆ νά μοιχεύῆ με τῆ γυναίκα του άλλου, θά τυφλώνεται, θά του βγάζουν και τά δύο μάτια. Συνέβη όμως στο παράπτωμα αυτό νά πέση ό γυιός του. Τόν έπιασαν και τώρα ό πατέρας βρέθηκε μπροστά σέ μεγάλο δίλημμα. Τί νά κάνῆ; αν τόν άθώωση, θά 'νε σκάνδαλο στην επικράτεια του; νά τόν τιμωρήσῆ; ή πατρική καρδιά του δέν τó επέτρεπε. Δικαιοσύνη και έλεος, τά δύο αυτά, συγκρούονταν μέσα του. Τέλος τί άποφάσισε; νά βγάλῆ τó ένα μάτι του παιδιού του και τó ένα μάτι τó δικό του! κάπως έτσι θεώρησε ότι γίνεται συμβιβασμός δικαιοσύνης και έλέους.

Αυτό εῖνε μιá εικόνα, ένα παράδειγμα, πού ρίχνει λίγο φως στο μυστήριο τῆς σταυρώσεως του Κυρίου ήμων Ιησοῦ Χριστού. Έμεῖς άμαρτήσαμε, έμεῖς έπρεπε νά υποστοῦμε τά μαρτύρια αυτά; και αντί ήμων τά υπέστη εκείνος. **Η δικαιοσύνη του Θεού δέν εῖνε όπως τών ανθρώπων**. Η άνθρωπινή δικαιοσύνη ζητάει τιμωρία του ένόχου. «*Πρόσθετες αυτοῖς κακά, Κύριε, πρόσθετες κακά τοῖς ένδόξοις τῆς γῆς*» (Ησ. 26,15). εῖνε έμφυτο τó αῖσθημα αυτό. Ισχυρότερο όμως τó αῖσθημα τῆς θείας άγάπης έλεγε; νά συγχωρηθῆ και νά σωθῆ ό άνθρωπος. Και ή πανάγαθη σοφία του Θεού βρῆκε τρόπο, **βρῆκε τó πρόσωπο· Ιησοῦς Χριστός!** Έπάνω στον πλανήτη μας δέν γεννήθηκε ούτε θά γεννηθῆ σαν αυτόν; γιατί ό Χριστός δέν ήταν άπλός άνθρωπος, όπως τόν θεωρούν οἱ αίρέσεις; οἱ χιλιασταί έχουν εκδώσει βιβλίό στο όποιο τάχα εγκωμιαστικά

γράφουν, ότι ό Χριστός εῖνε ό μεγαλύτερος άνδρας τῆς άνθρωπότητος. Αυτό εῖνε ή μισή αλήθεια, δηλαδή πλάνη. Ό Χριστός εῖνε «*διπλοῦς τήν φύσιν, άλλ' οὐ τήν υπόστασιν*» (δοξ. πλ. δ'): εῖνε **σέ ένα πρόσωπο δύο φύσεις, άνθρωπος αλλά και Θεός**; εῖνε τó δεύτερο πρόσωπο τῆς άγίας και όμοουσίου Τριάδος. Πατήρ, Υἱός και Άγιον Πνεῦμα. Άγία Τριάς, τρισήλιος θεότης, έλέησον τόν κόσμον κ' έμένα τόν άμαρτωλό.

Μπορούσε με πολλούς τρόπους ό Θεός νά τιμωρήσῆ τήν άνθρωπότητα. Αντί αυτού νίκησε ή άγάπη του και βρῆκε άλλο τρόπο θεραπείας; κατέβηκε στη γῆ, έπαθε για μās φορτωμένος τά κρίματά μας, και εκ μέρους μας εῖπε τó «*Θεέ μου Θεέ μου, ίνατί με έγκατέλιπες;*». Έμεῖς ήμασταν οἱ αίτιοι, καθένας από μās. Ό προφήτης Ησαίας, όχτώ αἰώνες νωρίτερα, προφήτευσε και εῖπε – θά τ' άκούσουμε τῆ Μεγάλη Παρασκευῆ: «*Οὔτος τās άμαρτίας ήμων φέρει και περι ήμων όδυνάται, και ήμεῖς έλογισάμεθα αυτόν εῖναι έν πόνω και έν πληγῆ υπό Θεού και έν καώσει. Αυτός δέ έτραυματίσθη διά τās άμαρτίας ήμων και μεμαλάκισται διά τās άνομίας ήμων; παιδεία ειρήνης ήμων επ' αυτόν. Τῷ μάλωπι αυτού ήμεῖς ίάθημεν. πάντες ως πρόβατα έπλανήθημεν, άνθρωπος τῆ όδῷ αυτού έπλανήθη; και Κύριος παρέδωκεν αυτόν ταῖς άμαρτίαις ήμων... από τών άνομιών του λαού μου ήχθη εἰς θάνατον... και τās άμαρτίας αυτών αυτός άνοίσει... ανθ' ών παρεδόθη εἰς θάνατον ή ψυχή αυτού, και έν τοῖς άνόμοις έλογίσθη; και αυτός τās άμαρτίας πολλών ανήνεγκε και διά τās άμαρτίας αυτών παρεδόθη*» (Ησ. 53,4-12). **Εῖμαστε οἱ αίτιοι τῆς θυσίας του**; αν αυτό δέν τó συναισθανθοῦμε, δέν σωζόμεθα.

* * *

Άς συναισθανθοῦμε, άγαπητοί μου, τήν άμαρτωλότητά μας, ή όποία άνέβασε στο σταυρό τόν Κύριό μας Ιησοῦν Χριστόν. Άς όμολογήσουμε, ότι έμεῖς εῖμαστε οἱ υπαίτιοι όλων τών παθημάτων του. **Άς τόν ευχαριστήσουμε** με τους ύμνους και πρό παντός με τήν υπακοή μας, με τó νά ζησουμε κατá τó θέλημά του. Και τίς άγιες αυτές ήμέρες νά τρέξουμε νά έξομολογηθοῦμε. Πάντα νά θυμώμαστε τήν φρικτή αυτή φωνή του «*Ηλί Ηλί, λιμá σαβαχθανί;*». Κάθε φορά πού άμαρτάνουμε, δέν κάνουμε τίποτε άλλο από τó νά τόν σταυρώνουμε; οἱ Έβραῖοι τόν σταύρωσαν μιá φορά, έμεῖς τόν σταυρώνουμε μύριες φορές.

Χαίρομαι πού βλέπω ότι **παρακολουθεῖτε** τῆ σειρά αυτών τών κηρυγμάτων. Άν θέλῆ ό Θεός, θά συνεχίσουμε.

(†) **έπίσκοπος Αύγουστίνος**